

SusiLIFE – Kohti toimivampaa ihmisen ja suden rinnakkaiseloä 2019—2025

Tausta ja tavoitteet

Viimeisten 15 vuoden aikana sudet ovat levittäytyneet lähemmäs tiheästi asuttuja alueita. Kun sudet ja ihminen elävät ja liikkuvat samoilla alueilla, suden läsnäolo aiheuttaa huolta, pelkoa ja joskus koira- ja kotieläinvahinkoja. Muutos on tuonut mukanaan eri vaikutuksia yhteiskuntaan. Susien läsnäolo on lisännyt susiin liittyviä vahinkoja kotieläimiin ja metsästyskoiiriin, on aiheuttanut pelkoa ja huolia, ja myös vihaa sutta kohtaan. Myös susien laiton tappaminen on lisääntynyt. Muutokset yhteiskuntarakenteessa ja urbanisoituminen ovat vaikuttaneet suomalaisten tietotason susista ja susiin liittyvät arvot ja asenteet ovat muuttuneet. Keskustelut sosiaalisessa mediassa ovat monesti kärjistyneitä ja mm. perättömät huhut ja kuplat ovat yleisiä. Muutos on johtanut susikonfliktin kuumentumiseen, joka vuorostaan on johtanut vaikeuksiin hoitaa ja hallinnoida susikantaa kestäväällä tavalla.

Susikannanhoitosuunnitelma ja sen päivitykset ovat ohjanneet susipolitiikka Suomessa jo kymmenkunta vuotta, mutta linjausten ja toimenpiteiden avulla ei ole onnistuttu saavuttamaan habitaattidirektiivin vaatimaa suotuisaa suojelutasoa sudelle. Nykyiset resurssit eivät ole riittäneet ratkaisemaan haastavaa konfliktia. Susikannanhoitosuunnitelma päivitettiin jälleen syksyllä 2019. Suunnitelman päätavoite on kehittää suden ja ihmisen rinnakkaiseloä Suomessa. LIEF BOREALWOLF (SusiLIFE/VargLIFE) hanke käynnistettiin lokakuussa 2019 tuomaan lisäresursseja suden suojeluun ja kannanhoitoon sekä vastaamaan osaan hoitosuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä.

SusiLife on 6-vuotinen (2019-2025) EU LIFE -rahoitteinen kansallinen hanke, jonka tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää Suomen susikannan suotuisaa suojelutasoa edistämällä ihmisen ja suden rinnakkaiseloä. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen riistakeskuksen, Luken, Metsähallituksen eräpalvelujen, Itä-Suomen Poliisilaitoksen ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Hanketta rahoittaa EU -LIFE rahaston lisäksi Ympäristöministeriö, MTK ja Maa- ja Metsätalousministeriö sekä hankkeen osapuolet. Hankkeen päätavoitteiden lisäksi siinä halutaan kehittää ja tiivistää yhteistyöstä suurpetojen tutkimuksessa ja hoidossa muiden LIFE hankkeiden kanssa sekä muiden Pohjoismaiden kanssa eri tasolla. Tavoitteena on myös rakentaa yhteisiä toimintatapoja susikannan hoitoon osallistuvien tahojen kesken.

Toteutuksen keskeinen sisältö ja toimenpiteet

Tavoitteet toteutetaan käyttäen eri lähestymistapoja ja kehittämällä uusia työkaluja. Hankkeessa keskitytään myös tuottamaan lisää faktaan pohjautuvaa tietoa ja jakamaan hyviä käytäntöjä, sekä vähentämään suden salapyyntiä.

Hanke viestii ja välittää tietoa

- Viestintä sidosryhmille ja kansalaisille sudesta ja suden käyttäytymisestä
- Tiedon välittäminen parhaista keinoista susivahinkojen ennaltaehkäisyyn
- Aikuisten ja lapsille soveltuvan tiedotusmateriaalin tuottaminen
- Mediaviestintää ja toimittajien koulutuksia
- Keskustelutilaisuuksia ja kohdennettua viestintää mm. kansanedustajille

Yhteistyö ja vuorovaikutus sidosryhmien ja kansalaisten parissa kehittyi:

- Susireviiryhteistyöryhmien toimintatapojen ja verkostoitumisen kehittäminen
- Suurpetohavainnoitsijoiden verkoston kehittäminen
- Kolmen alueellisen suunnittelijan valinta
- Asennekyselyt mm. suteen liittyen hankkeen alkaessa ja sen lopussa
- Työpajat vahinkojen ennaltaehkäisyyn liittyen

Susikannan seurannan ja hallinnan uudet menetelmät:

- DNA-näytteiden keräämisen laajentaminen kaikille susireviireille
- Suurpetohavainnoitsijoiden verkoston kehittäminen ja laajentaminen
- Monnitavoitteisen, moniarvoisen hallintotoimien ennakoitumallin kehittäminen (vertaileva toimenpiteiden vaikutuksia)
- Monilajisen kannanhoidon menetelmien ja käytäntöjen kehittäminen

Hyvien käytäntöjen jakaminen:

- Jaetaan hyviä käytäntöjä ja esitellään käytännössä vahinkojen ennaltaehkäisymenetelmiä (tehdään suojelusuunnitelmia kohdennetuille maatiloille)
- Kehitetään ja koekäytetään uusia menetelmiä karjatilojen vahinkojen ennaltaehkäisemiseen (nopea aitatoimitus, uutta teknologiaa käyttävien ennaltaehkäisymenetelmien koekäyttö esim. ääni- ja valopelotteita)
- Kehitetään koirien suojeluun liittyviä tarvikkeita ja laitteita

Erävalvonnan tehostaminen ja yhteistyön lisääminen:

- Uusia työkaluja viranomaisille valvontatoimenpiteiden suunnittelun tueksi
- Erävalvonnan ja yhteistyön lisääminen poliisin ja erätarkastajien toimesta, uusi toimintamalli
- Yhteistyö ja viestintä paikallisella taholla
- Alueellisia koulutustilaisuuksia viranomaisille

SusiLIFE viestii toimenpiteiden etenemisestä ja tuloksista säännöllisesti verkkosivuilla (www.susilife.fi), sosiaalisessa mediassa ja perinteisessä mediassa. Hanke kokoaa ja yleistajuistaa tutkittua tietoa sudesta, sen käyttäytymisestä ja biologiasta. Hanke tuottaa tietopaketteja esimerkiksi vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja käy vuoropuhelua sidosryhmien kanssa. Sidosryhmät edustavat

esimerkiksi tuotanto- ja kotieläintilallisia, luontoharrastajia, metsästäjiä ja maanomistajia. Hankkeen työntekijät, kuten Suomen riistakeskuksen suunnittelijat ja poliisin ja erätarkastajan yhteispartio, tekevät työtään konkreettisesti kansalaisten parissa.

Hankkeen budjetti

SusiLIFE-hanke käynnistyi 1.10.2019 ja päättyy 30.9.2025.

Hanke on saanut rahoitusta [Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta](#) (LIFE BOREALWOLF, LIFE18 NAT/FI/000394). Hanketta rahoittavat lisäksi maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö ja toteuttavat organisaatiot.

Rahoittaja	Summa
Euroopan Unionin LIFE-ohjelma	3.017 milj. €
Maa- ja metsätalousministeriö	720 000 €
Ympäristöministeriö	50 000 €
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	30 000 € *
Toteuttajaorganisaatioiden omarahoitus	1.697 milj. €
Yhteensä	5.513 milj. €

* MTK ry rahoittaa kotieläinten suojaamista ja vahinkojen ennaltaehkäisyä koskevia toimenpiteitä.

Rahoituksen teemakohtainen jaottelu

Teemat	Summa	Osuus kokonaisbudjetista
Susikannan seurannan kehitys (A1, C1)	1 155 000 €	21 %
Vuorovaikutus ja yhteistyö susialueilla (A1, C4)	505 000 €	9 %
Eräpartio Itä-Suomessa (C6)	850 000 €	15 %
Vahinkojen ennaltaehkäisy (A1, A3, C3)	1 198 000 €	22 %
Mallintamistyökalut suden kannanhoitoon (C2, C5)	357 000 €	6 %
Hankeviestintä (E1, E2)	764 000 €	14 %
Hankehallinta ja -seuranta (A2, D1, D2, D3, D4, F1)	326 000 €	6 %

Yleiskulut	360 000 €	7 %
<hr/> YHTEENSÄ	<hr/> 5 515 000 €	<hr/> 100 %